

kanskog hrama skupiti oko Glave Crkve čete onih koji sačinjavaju Apostolski Zbor i sastati se sa svih strana, pa i najudaljenijih čitavog zemaljskoga kruga, za Ekumenski koncil.

O sv. Josipe! Ovdje, ovdje je tvoje mjesto, koji si Protector *universalis Ecclesiae*. Htjeli smo ti glasovima i dokumentima Naših neposrednih predšasnika posljednjeg stoljeća — od Pija IX do Pija XII — splesti kao neki časni vjenac, kao odjek onih dokaza srdačnog štovanja, što se danas dižu iz svih katoličkih naroda i iz svih misijskih krajeva. Budi nam uvijek Zaštitnik. Neka nas tvoj unutarnji duh mira, šutnje, dobra rada i molitve, a u službi svete Crkve, uvijek oživljava i razveseljuje u jedinstvu s tvojom blagoslovljenom Zaručnicom, preslatkom i Bezgrešnom Majkom našom, u prejakoj i slatkoj ljubavi prema Isusu, slavnom i besmrtnom Kralju vjekova i naroda. Tako budi.

Dano u Rimu, kod Svetog Petra, 19. ožujka 1961, treće godine Našega Pontifikata. (Tako završuje ovo lijepo i toplo pismo, Pismo Sv. Oca Ivana XXIII.).

(Nastavit ćemo)

Dr o. Stanko Petrov

NOVI BENEDIKTINSKI KALENDAR

Mnogi misle da benediktinci imamo posebnu liturgiju. Za franjevence je poznato da su se od početka služili Misalom i časoslovom rimske Kurije. Dominikanci su nastali u južnoj Francuskoj pa imaju osobitosti galikanske liturgije, koja je opet zadržala dosta istočnih prvina, jer je južna Galija misionirana s istoka. Tako dominikanci pripremaju darove za sv. žrtvu na početku Mise, poput istočnjaka.

Kad je sv. Benedikt pisao svoje Pravilo, vladala je u liturgiji još velika sloboda. Općih liturgijskih propisa za cijelu Crkvu nije još ni bilo. Kako monasi u ogromnoj većini nisu bili svećenici (i sv. Benedikt gotovo sigurno nije bio svećenik), sv. Misu su im služili svećenici izvana, dakako prema obredu svoga kraja, dakle u južnoj Italiji prema rimskom obredu. Toga se držao i monah svećenik, ako je kao takav došao u samostan ili ga je opat dao zarediti. Tako je ostalo da mi benediktinci imamo u Misi posve rimski obred i rimski Misal.

Za časoslov je sv. Benedikt prema ondašnjoj slobodi, odredio kako je mislio da odgovara njegovim monasima. Ideal mu je bio da svakog dana, poput starih pustinjaka, izmole čitav psaltir. Ali

kako je patrijarha zapadnog monaštva htio da njegovi sinovi i kćeri ne samo mole nego da i mnogo rade, umno i rukama, razdijelio je psaltir kroz tjedan i dodao još neke kantike, uz već određena čitanja iz Sv. Pisma i, kako on kaže, pravovjernih otaca. Benediktinski se dakle časoslov razlikuje od rimskoga po tome, što se ovaj više puta mijenjao, a benediktinci smo do danas zadržali razdiobu psalama kakvu je odredio sv. Otac, tzv. cursus s. Benedicti. Prema njemu jutrenja nedjeljom i blagdanom ima 12 psalama i još 3 kantika, a u ferijama samo 12 psalama. Drugi su časovi uglavnom kao rimski, samo su u večernji 4 psalma (kao i na pohvalama, gdje je 4. psalam zapravo kantik). I poslije najnovijeg Kodeksa rubrika Sv. Stolice dozvolila je benediktincima da zadrže svoj »cursus«, pa prema tome i 3 noćnice na nedjeljnoj jutrenji, koja je za svećenike u pastvi skraćena na 1 noćnicu s 9 psalama i 3 čitanja.

Ako benediktinci imamo rimski Misal i dobrim dijelom časoslov, kalendarom se dosta razlikujemo od rimskoga. Do sv. Pija X imali smo i kalendar rimski s nešto svojih svetaca. Poznato je da je sveti Papa namjeravao reformirati i pojednostaviti svu liturgiju, pa i liturgijski kalendar. Nešto je učinio odmah, davši prednost nedjeljama, a da se drugo izvede mudro i korisno, želio je da se reforma okuša najprije kod benediktinaca. Kard. La Fontaine i o. Jeronim Mileta, konsultor SZO i kasnije šibenski biskup, a sa strane benediktinaca poznati liturgičar o. Anselm Manser iz Beurona priredili su, uz pomoć drugih, za OSB temeljito reformirani rimski kalendar. Gotovo je polovicu dana u godini bilo de feria, a mnogi su manje poznati sveci bili samo komemorirani ili posve ispušteni. Glavno je načelo bilo: časoslov — opus Dei neka bude slavljenje Boga (što redovito čine psalmi, kantici i himni), a za »sveto štivo« neka se nađe vremena preko dana. Dva rata su skrivila da je tako pojednostavljeni Kalendar uglavnom uveden za cijelu Crkvu tek od 1. I. 1961.

Poslije novog Kodeksa rubrika SZO je donio odluku o reviziji diecezanskih i redovničkih kalendara, oficija i Misa (v. »Službu Božju«, g. I, br. 4, str. 17-21). Nedavno je takav revidirani kalendar odobren za cijeli OSB, a opet će svaka opatija (ili Kongregacija, tj. više opatija skupa) moći tražiti neke svece za svoj proprij. Kako su u ovoj reviziji benediktinskog kalendara izvedeni neki veći zahvati, čitaocima će zanimati nekoliko najvažnijih podataka o tome. Može se misliti da će prije ili kasnije te promjene biti unesene u kalendar cijele Crkve, pogotovo kad se množe glasovi nezadovoljstva što je mnogo svetaca dobilo treću klasu i to neki manje poznati jednako kao i drugi vrlo važni.

Od g. 1915., kad je reformiran benediktinski kalendar, u nj je uneseno vrlo malo novih svetaca: Krist Kralj, Sv. Josip Radnik i novo proglašeni naučitelji Crkve. Sad su još uvedene komemoracije sv. Ivana Bosco, sv. Pahomija prvog ustanovitelja cenobita 14. V. i sv. Terezije Djeteta Isusa, a sv. Pijo X kao 3 klase.

Malo je uneseno, ali je mnogo ukinuto ili smanjeno u klasi. Posve su ukinuti blagdani predrag. Krvi Isusove, Imena Isusova i Marijina, sv. Relikvija i sv. Kajetana. Na prvi pogled začuđuje ukidanje prvih triju blagdana, ali je prevladalo načelo da se slave samo otajstva i događaji, a ne imena. Uz to je u oficiju predrag. Krvi previše sredovječnog gledanja na Muku Isusovu. Sadašnji Sv. Otac promiče pobožnost predrag. Krvi, a ovom je odlukom SZO kao dan mig, neka to ostane pučka, a ne liturgijska pobožnost.

Od dosadašnjih je komemoracija ukinuto njih 27. Od tih su 2 Bl. Dj. Marije (7 žalosti prije Cvjetnice i 16. VII), više Papa (Telesfor, Grgur II, Lucije, Urban I, Stjepan I, Marko i Melhijad), nekoliko mučenika (Priska, Agneza 2. put, Prudencijana, Suzana, Sabina i dr.), par benediktinskih svetaca (Papa Grgur II, Toma Becket) i drugi manje poznati.

Od II klase sniženi na III: Stolica sv. Petra 22. II sv. Joakim i Ana (koje benediktinci od g. 1915. slavimo zajedno 26. VII), 7 žalosti BDM 15. IX i Bl. Dj. Marija od ružarija. Nisu pošteđeni ni benediktinski sveci, pa se od sada sv. Mauro i Placid, prvi učenici sv. Benedikta, štuju zajedno 5. X s III kl., a tako i sv. Gertruda 17. XI. Samo je sv. Benedikt ostao s dva blagdana I kl (21. III i 11. VII) i sv. njegova sestra Skolastika II kl (za benediktinke I kl).

Slijedeći se naučitelji Crkve od sada svetkuju samo s komemoracijom: Hilarij, Ćiril Aleks., Franjo Sal., Petar Damj., Ćiril Jeruz., Ivan Damašč., Izidor. Petar Kaniz., Pijo V, Robert Bel., Antun Efrem, Alfons Lig., Albert, Ivan od Križa i Petar Kriz. Isto tako i ovi sveci: Petar Celestin, Ivan Gvalbert, Posvećenje crkve BDM 5. VIII, Bruno, Kalist, Silvestar 26. XI i Silvestar 31. XII.

Tko je sve izbrojio, našao je u novom benediktinskom kalendaru 17 blagdana I klase, 32 blagdana II klase, 48 svetaca III klase, a 85 dana s komemoracijom i 182 dana de feria. U sadanjem je pak rimskom kalendaru 19 blagdana I klase 37 blagdana II klase, 178 (!) svetaca III klase, 44 komemoracije i 87 feria.

Malo tko zna kakvo će stanovište prema kalendaru zauzeti skori koncil, a još je teže pogoditi kojim će putem dalje Duh Božji voditi svoju Crkvu. Ipak je iz novo odobrenog benediktinskog reda jasno stanovište zasad jedinog kompetentnog foruma, Svetog Zbora Obreda. Prema tom stanovištu imamo Misom i časoslovom

sve više slaviti Boga, pa treba dakle još bolje poznavati i moliti psalme i himne. A što se tiče čitanja sv. otaca i, dakako još više, Sv. pisma, nikad ne smijemo zaboraviti riječi sadašnjeg Sv. Oca Ivana XXIII: »Živo potičemo sve klerike, da držeći ustrajon u rukama čitaju i razmatraju sveske otaca, sastavljene s toliko mudrosti i pobožnosti« (Motu proprio 25-VII-1960).

Dr o. Martin Kirigin OSB

O NAŠIH MINISTRANTIH

Papež je spregovoril. Prvič v dolgi zgodovini Cerkve, tako piše dr. Th. Schnitzler v svoji knjigi MINISTRANTENPÄDAGOGIK, je najviši pastir in učitelj smatral za potrebno, da naslovi na škofo poseben opomin v zadevi ministrantov (okrožnica Mediator Dei).

Besede sv. očeta so tako resne, da ni nobenega dvoma o veliki važnosti, ki jo nalaga dušnopastirska skrb za mašne strežnike vsakemu župniku. Zato se mora vsak truditi, da se nikdar in nikjer več ne dogodi, kar je pisatelj Ivan Cankar zapisal: Med vsemi otroci so ministranti najmanj pobožni in najmanj brzdani.

Ministrante imamo v prvi vrsti ali samo zato, da zadostimo predpisu cerkvenega zakonika v kan. 813, po katerem mašnik ne sme maševati brez strežnika. Prvi namen našega dela z ministranti je gloria Dei. Ničesar ne smemo opustiti, da bo božja služba čim lepša, čim slovesnejša, poduhovljena. Drugi naš namen mora biti, da vzgojimo zdravo pobožno, disciplinirano in v veri dobro poučeno skupino mladih kristjanov, ki bodo pomenili blagoslov za župnijo sami pa rasli v vnete, prepričane katoličane.

Duhovnikov zgled. Vžgati more le, kdor je sam vnet, oživljati le, kdor sam živi.

Fant bo vnet ministrant, če je njegov župnik ali kaplan vnet duhovnik. Dostojno in pobožno bo stregel pri oltarju, če duhovnik obredno daritev slavi in ne le »bere mašo«. Odgovarjal bo lepo in jasno, če tudi duhovnik zbrano in razločno moli, držal se bo discipline, če ima v duhovniku svoj vzor. Na ministrantu moremo spoznati duhovnika. Nič ne bo ministrantov prej zavedlo v mehanični tempo, kakor duhovnikova površnost pri genufleksu, naglica pri pristopnih molitvah ali raztresenost pri Dominus vobiscum.

Mogoče naši ministranti niso nikdar prav dojeli svojega visokega poslanstva, da so prvi pomočniki pri daritvi in zastopniki vernikov. Na koga pade potem krivda, da niso na dobrem glasu?